

De Journalist

Magazine van de VVJ

België-Belgique

P.B.

8900 IEPER 1

3/8136

Afgiftekantoor Ieper

'Raad voor de Journalistiek' nadert startpositie

Radio Q-Music en 4FM bouwen redactie uit

VUM: naar creatieve uitstapregelingen?

Inhoud

Mens achter het nieuws

Roger Van Houtte: 'Met afgedankte hoofdredacteurs kun je voetbalploegen vullen' **4**

Actueel

Vijftien jaar IPV **5**
Dewael herhaalt oproep voor code over extreem-rechts

Dossier

Journalistieke deontologie valt ook onder verantwoordelijkheid mediadirecties **6**
With a little help from our friends **7**
Vlaams, niet federaal **8**
Ombudsman voor de Vlaamse pers komt er aan **9**
Geschillenraad geeft Blok gelijk in 'Zevende Dag'-dispuut **9**

Onder Embargo

9

Actueel

Lezersbrief **10**
Mijn Week: 'TV-programmatie is méér dan soaps'
Gesprekken op de VUM in gespannen sfeer **11**
'Teek' niet langer in de rekken
Q-Music en 4FM lopen warm voor concurrentiestrijd **12**

Boeken

Hoopvol terug naar Porto Alegre ... **13**
Klein mannetje maar veel te zeggen ...

Actueel

Dioxinecrisis legt (laatste) stukje verzuiling pers bloot **14**

Illustratie: Kim Duchâteau

Cartoon van Kim Duchâteau.

Magazine van de Vlaamse
Vereniging van
beroepsJournalisten

2de jaargang
23 oktober 2001, nummer 39
Verschijnt veertiendaags

Redactieraad

Jan Backx
Laurent Coppens
Pol Deltour
Farid El Mabrouk
Wout Pittoors
Luc Standaert
Luc Vanheerentals
Pol Van Mossevelde

Redactie en coördinatie

Ann Deceunynck
Internationaal Perscentrum Vlaanderen
Grote Markt 40
2000 Antwerpen
Tel. 03/290 63 73 - 0478/38 10 35
Fax 03/232 21 30
de.journalist@pandora.be
ann.deceunynck@euronet.be

Abonnementen en advertenties

Lisbeth Moons
Vlaamse Vereniging van
BeroepsJournalisten
Steenkoolkaai 9 b
1000 Brussel
Tel. 02/229.14.70
Fax 02/223.02.72
vvj@belgian-journalist.be

Abonnementsprijs:

3.200,- Bef per jaar
1.500,- Bef per jaar voor leden van de
Association des Journalistes Profes-
sionelles (A.J.P.), Vereniging van de
Journalisten van de Periodieke pers
(V.J.P.P.) en studenten.

Vormgeving

Prepress Publiwest

Drukkerij

Publiwest N.V.
Drukkerij Sansen
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

Lid van de Unie van Uitgevers van de
Periodieke Pers

VLAAMSE
VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN

Ombudsman

Niet dat het zo uitzonderlijk is, maar bij een bepaalde krant werd enige tijd geleden met de deuren geslagen. De rechtstreekse concurrent had in regionale editie X de primeur van een blijkbaar opvallende zelfmoord. WAAROM HEBBEN WIJ DAT GVD NIET ?, hoor je dan door de redactielokalen galmen. Toch was voor de chef van dienst alles nog niet verloren. Als WIJ morgen nu eens een interview brengen met de weduwe, was zijn sluwe idee. Een lokale correspondent werd met de opdracht belast. Waarop die correspondent wat moeilijk deed. Of dit geen pijnlijke inbreuk op de privacy dreigde te worden ? Hoe zat het trouwens met de deontologische regels ter zake ? Waarop de regionale chef mogelijk ook zijn eigen positie indachtig was, en de correspondent - ongelukkiglijk iemand met een zelfstandigenstatuut - te kennen gaf dat dit dan meteen zijn laatste opdracht voor de krant was geweest...

Om maar te zeggen: zelfregulering in de journalistiek is geen individuele strijd. Als journalist sta je daar met je mooie deontologische regeltjes, als er niet aan een minimum aan omgevingsvoorwaarden voldaan is. Dat komt er in essentie op neer dat je van je werk- of opdrachtgever de gepaste ruimte krijgt om je beroepsethiek te laten spelen. Precies daarom zijn in de komende Raad voor de Journalistiek naast journalisten ook de mediadirecties als partners opgenomen. Hen op zijn minst laten meedénken over beroepsethiek in de nieuwsvoorziening, is daarbij de eerste zorg. Dat ze vervolgens ook materieel enkele verantwoordelijkheden opnemen - bij voorbeeld op het stuk van personeelsbeleid - lijkt ons een logisch gevolg hiervan. Een andere omgevingsvoorwaarde voor effectieve journalistieke zelfregulering, is trouwens dat je ook maatschappelijk erkend wordt. En dat bij voorbeeld ook justitie met je oordelen rekening houdt. Vandaar de opname, naast WJ en Vlaamse mediadirecties, van deskundige 'derden' in de Raad, die niet direct met de media-sector verbonden zijn.

Nu is het niet eens de bedoeling dat de komende Raad voor de Journalistiek zoveel aan het werk wordt gezet. Elke klager die aandringt op een formeel oordeel, zal dat welteverstaan kunnen krijgen. Maar de allereerste betrachting is toch dat een Ombudsman verbonden aan de Raad de meeste incidenten afwikkelt. En dit op een snelle en informele manier die voldoening schenkt aan pers én publiek.

Pol Deltour

Foto: Johan Van Cutsem

Mens achter het nieuws

Roger Van Houtte: 'Met afgedankte hoofdredacteurs kan je voetbalploegen vullen'

Ann Deceunynck

'Veel te veel jonge journalisten marcheren tegenwoordig als één kudde schapen op hun redactie. Ze worden in een richting gestuwd, en laten zich gewillig voortdrijven. Nochtans is het precies het onverwachte dat een meerwaarde biedt - zeker in de journalistiek. Journalisten die durven ingaan tegen trendy opvattingen, zouden ze moeten subsidiëren. Niet omdat ze gelijk hebben, maar omdat ze aan de boom schudden.'

Roger Van Houtte (50) is op de stadsredactie van Gazet van Antwerpen één van de sterkhouders uit een vorige generatie. 'Dagelijks komen jonge collega's mij vanalles en nog wat vragen. En als ze me vragen hun tekst na te lezen en mijn mening te geven, maak ik daar direct tijd voor. Ik vind dat heel belangrijk'.

Als soirist zette Van Houtte 28 jaar geleden, met zijn kersverse universiteitsdiploma op zak, zijn eerste stappen in de journalistiek op de stadsredactie van De Nieuwe Gazet. 'Frans Strieleman was een goeie baas, heel menselijk. Ik zette heel bescheiden eerste stapjes als medewerker en soirist. Ik deed ook lang correctiewerk voor het bedrijf, ook voor de handelsdrukkerij. De Nieuwe Gazet was een krant die alles - redactie, drukkerij, administratie, verkoopdienst - in eigen huis had. Onder de vleugels van de groep Hoste kreeg De Nieuwe Gazet een vrij grote autonomie. Ik leerde er in alle opzichten de stiel.

In 1985 ben ik overgestapt naar de Gazet van Antwerpen. In die tijd was dat minder evident dan nu. Ik heb altijd gezegd 'Ik doe dat één keer, en daarna niet meer'. Op de redactie van Gazet van Antwerpen heeft Van Houtte ook weer een beetje overal gezeten. Als rubriekleider algemeen nieuws coördineerde hij regionaal nieuws en faits-divers. Daarna was hij redactiesecretaris. Nog later kwam hij op de stadsredactie terecht. Daar zit hij nog.

'Het mooiste dat je als journalist kan doen, is schrijven. Met schrijven bouw je een reputatie op. Ik hou van het geschreven woord, dat door de commercialisering van de kranten vandaag echter te veel in de verdrukking komt ten voordele van uitzicht en foto's. Dat een journalist zich bijna moet verantwoorden voor een stuk van méér dan 20 regels, vind ik ongehoord. Ook de zogenaamde kwaliteitspers publiceert tegenwoordig soms verhalen van een ondraaglijke lichtheid.

Ik heb goeie tijden meegemaakt, maar ook minder goeie. Ik hoop dat ik nog lang voltijds kan werken, om nadien stilaan via deeltijds werken af te bouwen. Vandaag de dag worden er gewoon hele generaties oudere collega's geschrappt. Ik zou ze op de VUM willen aanraden zeker niet systematisch alle collega's van + 52 de laan uit te sturen. Daarmee bega je als werkgever één van de grootste mogelijke menselijke slordigheden. Vakbonden vinden naakte ontslagen het allerergste. Ik twijfel daar serieus aan. Journalisten die nog jong zijn, kunnen veel gemakkelijker opnieuw beginnen - al dan niet in de journalistiek. Aan hen wordt zulks nooit aangerekend. Journalistiek is een intellectueel beroep. Dat kan je niet vergelijken met wat een handarbeider doet.'

Uit ervaring op zijn eigen redactie weet Roger Van Houtte wat het bete-

kent dat 'een hele generatie journalisten wordt geschrappt'. '1996 was mijn verschrikkelijkste jaar. Gazet van Antwerpen kwam in een diepe crisis terecht. Die oktoberdagen zal ik nooit vergeten. Een 30-tal collega's zagen we vertrekken. In zo'n periode vecht iedereen uiteindelijk ... voor zijn eigen gezin. Achteraf spijt het mij wél oprecht dat ik niet méér heb gedaan voor die mensen.'

Niet veel mensen weten dat Roger Van Houtte geboren werd in Blankenberge, en eigenlijk een Antwerpse immigrant is. Toch komt er over de sinjoren en hun stad geen kwaad woord over zijn lippen. 'De imagovorming speelt in het nadeel van Antwerpen. In de pers, jawel, wordt veel te vaak de indruk gewekt dat in Antwerpen een zootje onbekwamen aan het bestuur zijn. Dat is helemaal niet zo. De politieke bekvechterij is elders in dit land zeker niet minder dan in de Antwerpse stadhuis. Voor veel journalisten - zeker van de nationale omroepen - staat het blijkbaar sjiek alleen verslag uit te brengen over Antwerpse toestanden als het hier weer eens crisis is.

Door de commercialisering van de media ontstonden twee tegengestelde patronen. Enerzijds zijn redacties tijdens de afgelopen 25 jaar minder afhankelijk geworden van partijen. De verzuiling is fel verminderd. In principe is dat een goede zaak. Ik ben geen voorstander van grijsheid.

Maar de commerciële afhankelijkheid neemt toe op een bangelijke wijze. Marketeers bepalen mee de inhoud van de krant. Zij bepalen uit welke richting de wind komt. Daardoor zie je de druk vergroten - ook op hoofdredacties. Een krant verliest een paar honderd lezers, en lap, de hoofdredacteur heeft het gedaan. Hoofdredacteurs komen en gaan. Met afgedankte hoofdredacteurs kan je al hele voetbalploegen vullen. Telkens komt de continuïteit van het redactioneel beleid in gevaar. Want ik laat me daar niks over aanpraten. Met de komst van elke nieuwe hoofdredacteur wijzigt heel het beleid. En als je de optelling maakt, stel je vast dat de kranten niet beter verkopen dan 30 jaar geleden. Precies slechter. Dus klopt er iets niet!'

Roger Van Houtte

Foto: Raymond Van Beygaerden

Vijftien jaar IPV

Het Internationaal Perscentrum Vlaanderen heeft op 16 oktober zijn vijftiende 'Verjaardagsontmoeting' georganiseerd. De Persclub was dit jaar veel te klein om alle genodigden op te vangen. Daarom werd de receptie ook gehouden in de Conferentiezaal op de derde verdieping, die voor de gelegenheid feestelijk was ingericht.

Mediaminister Van Mechelen en de Antwerpse schepen voor Communicatie Chantal Pauwels waren bij de feestreden aanwezig. Voorzitter Kurt Tuerlinckx hoopt in de loop van de volgende maanden het IPV verder uit te bouwen tot 'een sterke combinatie tussen de traditionele, gedrukte en de nieuwe media'. Ter gelegenheid van de vijftiende verjaardag bracht hij hulde aan de zes stichters van de VZW Antwerps Pershuis.

Het IPV heeft het voorbije jaar kunnen genieten van een forse kapitaalinjectie en extra steun van diverse overheden. In het gebouw werden tijdens de afgelopen maanden infrastructuurwerken uitgevoerd en werd nieuwe apparatuur aangekocht. Zo werd de kookge-

legenheid in de kelder uitgebreid met volwaardige keukenapparatuur. In de Conferentiezaal werd geïnvesteerd in modern audiovisueel materiaal dat ter beschikking staat van organisatoren van persconferenties en bijeenkomsten.

Ter gelegenheid van de bijeenkomst werden de gloednieuwe 'Persrepertoria' uitgereikt die de VJ-Afdeling Antwerpen-Limburg zopas liet drukken. Voor alle leden van de afdeling is er een boekje voorzien. Journalisten die op grote redacties werken, zullen het via die weg overhandigd krijgen. Anderen kunnen het ophalen op het secretariaat van het IPV bij mw. Micky Ryckaert. (AD)

Foto: Ludo Mariën

De stichters van de VZW Antwerps Pershuis werden in de bloemetjes gezet.

Dewael herhaalt oproep voor code over extreem-rechts

Patrick Dewael (VLD), minister-president van de Vlaamse regering, heeft de Vlaamse media opnieuw opgeroepen een gedragscode op te stellen voor hun omgang met extreem-rechts. Dewael deed dat afgelopen zaterdag op een bijeenkomst van de VLD-Jongeren in Mechelen.

De Vlaamse minister-president beschouwt de gedragslijn die de raad van bestuur van de VRT zopas heeft goedgekeurd als "een goed begin". Volgens deze gedragslijn moeten de VRT-journalisten het Vlaams Blok niet behandelen zoals de democratische politieke partijen. Het Blok diende inmiddels een verzoekschrift tot nietigverklaring van deze gedragslijn in bij de Raad van State.

Patrick Dewael verwees in Mechelen nog naar de verschillende berichtgeving die VRT en VTM hadden gebracht over de persvoorstelling van zijn boek 'Wederzijds respect'. Op die persvoorstelling was Blok-voorman Filip Dewinter keet komen schoppen. "Wie die avond het VTM-journaal en het VRT-journaal met elkaar heeft vergeleken, ziet onmiddellijk welke verschillende benaderingen mogelijk zijn", aldus de minister-president. (PD)

Journalistieke deontologie valt ook onder verantwoordelijkheid mediadirecties

Luc Standaert

Drie goede redenen hadden we drie jaar geleden om te proberen de uitgevers over de brug te halen mee te werken aan een nieuw deontologisch orgaan voor de journalistiek. We wilden dat de mediahuizen hun verantwoordelijkheid opnamen, we wilden meer bekendheid geven aan de beslissingen van de deontologische instanties, en we moesten een oplossing zoeken voor de werkoverlast van onze bestaande raad voor deontologie.

Even recapituleren. De huidige Raad voor Deontologie, waarvan u het jaarverslag bij deze DJ vindt, is opgericht binnen de AVBB, en volledig samengesteld uit journalisten. Hij is federaal en taalgemengd samengesteld, komt één keer per maand bijeen, en wordt voorgezeten door collega Patrick Martens van Knack. Klachten leiden tot een 'advies' van de Raad voor Deontologie, en die adviezen worden gepubliceerd in het jaarverslag.

En dat is alles. De huidige Raad voor Deontologie beschikt niet over de mogelijkheden om meer ruchtbaarheid te geven aan zijn adviezen, die bij het publiek dan ook onbekend blijven. Zo'n uitspraak van de Raad voor Deontologie heeft een moreel gewicht binnen de sector. Maar zelfs de sector ziet die adviezen pas bij de publicatie van het jaarverslag. Alleen de krant De Morgen heeft ooit een voor haar negatieve uitspraak van de Raad gepubliceerd. Voor de rest veroorzaken de adviezen van de huidige Raad helaas slechts kleine rimpelingen in de eendenvijver (of kikkerpoel?) van de vaderlandse pers.

Nieuws als product

Maar het was al lang onze overtuiging dat er in de perswereld meer speelt dan de deontologie van de individuele journalist. Wie in de sector werkt weet al lang dat journalistiek tegenwoordig teamwork is, en dat het individu wiens naam of initialen onderaan of in de generiek verschijnen niet altijd meester was van 'zijn' werk. Voor de televisiepers is dat duidelijk, maar ook in de geschreven pers zitten er eindredacteurs, deskredacteurs en soms ook layouters tussen de 'field' redacteur en het product in de krantenwinkel. Met als resultaat dat de auteur soms zijn eigen werk niet meer (h)erkent, maar wel voor de buitenwereld de enige verantwoordelijke blijft, omdat zijn naam erbij staat.

Het is dan ook evident dat hoofdredacties een deontologische verantwoordelijkheid hebben, maar het gaat nog verder dan dat. Mediahuizen zijn meer dan ooit commerciële

ondernemingen, die het product 'nieuws' verkopen in de hoop daar winst mee te maken. En om dat nieuws te verkopen wordt zoals dat in het moderne bedrijfsleven hoort met marketing- en reclame-technieken gewerkt. Het is al gebeurd dat een journalistiek product waar op zichzelf niets op aan te merken viel, op een volstrekt ongeoorloofde manier 'gemarket' werd.

Persdeontologie is dan ook een breder begrip dan journalistieke deontologie, en iets waarvoor de mediadirecties mee de verantwoordelijkheid moeten opnemen. En in de gesprekken rond de oprichting van de nieuwe 'Raad voor de Journalistiek', hebben de mediadirecties zich voor het eerst bereid getoond dat ook te doen. De nieuwe formule biedt ook een oplossing voor het gebrek aan ruchtbaarheid dat er gegeven kon worden aan de beslissingen van de Raad voor Deontologie. Nu zij zelf betrokken zijn bij de werkzaamheden van de Raad, zijn de uitgevers het ermee eens dat deze hen kan verplichten een bepaalde beslissing te publiceren, ook als die negatief blijkt voor de betrokken uitgever.

Dossier Deontologie

Verzuipen

Tot slot was de nieuwe formule ook dringend nodig omdat de bestaande Raad voor Deontologie stilaan dreigde te verzuipen in het werk. Het aantal klachten verdubbelt vrijwel jaarlijks, en sommige klagers dienen dossiers in van meer dan 100 bladzijden. Enkele keren werden zelfs advocaten ingehuurd om voor de Raad voor Deontologie te komen pleiten. De Raad, die is samengesteld uit een tiental journalisten met juridische achtergrond of belangstelling, die één keer per maand hun middagpauze opofferen om te oordelen over de deontologie, met als enige vergoeding enkele broodjes, begint de jongste jaren te worstelen met een oplopende achterstand. De administratie van de Raad legt ook steeds meer beslag op de beide algemeen secretarissen van de AVBB, Pol Deltour (NI) en Martine Simonis (Fr).

De nieuwe Raad voor de Journalistiek, die hopelijk rond de jaarwisseling van start zal kunnen gaan, heeft een tripartite samenstelling. Vlaamse uitgevers en journalisten kozen principieel voor zelfregulering, zonder overheid, maar zochten wel naar een formule om 'de samenleving' bij de persdeontologie te betrekken.

Vandaar dat de Raad zal samengesteld zijn uit achttien leden.

Zes journalisten aangewezen door de VVJ, zes vertegenwoordigers van de mediahuizen van kranten, weekbladen en audiovisuele media, drie 'externen' aangewezen door de journalisten, en drie externen aangewezen door de mediadirecties.

De centrale rol in de nieuwe aanpak zal nochtans niet gespeeld worden door de Raad voor de Journalistiek als zo danig, maar door de secretaris-generaal van die Raad, die een soort journalistieke ombudsman moet worden. Zijn taak zal er bij wijze van spreken op neerkomen ervoor te zorgen dat de Raad zelf zo weinig mogelijk werk krijgt. Hij krijgt met andere woorden een zeer ruime bevoegdheid tot klachtbemiddeling.

De bedoeling is dat wanneer er een klacht wordt ingediend, de secretaris-generaal eerst alle mogelijke middelen aanwendt om die klacht zelf op te lossen. Als die aanpak werkt, zal de eigenlijke Raad voor de Journalistiek alleen nog de grote principiële dossiers voorgelegd krijgen, wat hem in staat moet stellen om elk van die dossiers zeer grondig te behandelen, en zo een richtinggevende 'rechtspraak' uit te bouwen voor mediadeontologie. Op termijn zal die rechtspraak dan wellicht ook de echte rechtspraak van de magistraten gaan beïnvloeden.

With a little help from our friends

Hoe komt het dat de mediadirecties, die zich jarenlang nauwelijks bekommerden om deontologie, en daar door de beruchte getrapte aansprakelijkheid ook alle redenen voor hadden, nu plotseling wel rond de tafel wilden gaan zitten en hun verantwoordelijkheid opnemen? Uiteraard door onze ongelooflijke overtuigingskracht en onderhandelings talent. Maar als we eerlijk zijn was er een stille bondgenoot: de politiek. We moeten toegeven dat er de voorbije jaren nogal wat incidenten geweest zijn. De affaire di Rupo staat symbool voor wat politici in de pers kan overkomen, maar er zijn ook kleinere incidenten, zoals het niet respecteren van gerechtelijke embargo's, iets waar justitie, en bij uitbreiding veel politici die oprecht bezorgd zijn over de werking van justitie, niet mee kunnen lachen. Met steeds grotere regelmaat doken in de voorbije jaren dan ook wetsvoorstellen op, die de journalistieke deontologie wel eens eventjes zouden regelen, met in de meest fantastische versies onder meer de oprichting van een Orde van Journalisten, naar het voorbeeld van de Orde van Geneesheren.

De confrontatie met dergelijke plannen gaf de Vlaamse uitgevers een duwtje in de rug om samen met ons te werken aan een eigen oplossing. (LS)

Vlaams, niet federaal

De nieuwe Raad voor de Journalistiek wordt een Vlaamse en geen federale raad. Dat was niet onze eerste keuze. Binnen de AVBB komen wij goed overeen met onze Franstalige collega's, en in eerste instantie dachten wij dan ook aan een federaal project.

Dat is niet gelukt om twee redenen: in de eerste plaats waren onze partners, de mediadirecties, iets minder geneigd om samenwerking over de taalgrens heen te zoeken. Een ander punt was dat in zoverre we een beroep zouden doen op financiële overheidssteun, dit enkel maar vanuit de Gemeenschappen kon geleverd worden, die nu eenmaal bevoegd zijn inzake steun aan de pers.

Toch was er, zeker tot voor kort, ook een belangrijk principieel verschil. Aan Vlaamse kant waren wij het meteen eens met de uitgevers dat consequent gekozen moest worden voor zelfregulering, dat de sector zijn eigen boontjes moet doppen. Dat veronderstelt ook dat de mediasector zelf inrichtende macht is van de Raad voor de Journalistiek. Vandaar een Raad voor de Journalistiek met het statuut van een particuliere VZW, zonder wettelijke basis of decretale omkadering. Aan Franstalige kant keek men daar een paar jaar geleden anders tegenaan. De mogelijkheid van een partnerschap met de Franse Gemeenschap, en een decretale regeling voor de journalistieke deontologie, waren tot voor enige tijd een reële optie. Op dit moment lijken AJP en Franstalige directies echter toch ook te opteren voor het private VZW-model. Hoe dan ook is het de bedoeling dat de Vlaamse Raad voor de Journalistiek en de Franstalige Conseil de Journalisme gaan samenwerken met elkaar. Er ligt een ontwerp van samenwerkingsprotocol in die zin voor. (LS / PD)

Ombudsman voor de Vlaamse pers komt er aan

Pol Deltour

VJ en Vlaamse mediadirecties leggen laatste hand aan statuten en begroting

Hopelijk rond de jaarwisseling gaat de eerste Ombudsman voor de Vlaamse media aan de slag. Hij/zij - de naam moet nog worden ingevuld - zal een sleutelrol spelen in de journalistieke zelfregulering van de toekomst in Vlaanderen.

Feitelijk gaat het om de secretaris-generaal van de komende Raad voor de Journalistiek. Die moet in 2002 operationeel zijn. Over de oprichting van zo'n Raad zijn de VJ, de Vlaamse dagbladuitgevers, de magazine-uitgevers en diverse omroepdirecties het al een tijdje roerend eens. Een werkgroep bereikte inmiddels overeenstemming over de precieze wijze waarop de Raad en de bijhorende Ombudsdienst zullen worden ingericht. Op dit moment wordt vrijwel de laatste hand gelegd aan statuten, werkingsreglement en budget.

De Raad voor de Journalistiek zal behalve achttien eigenlijke leden (inclusief een voorzitter) ook een secretariaat-generaal omvatten met twee vaste personeelsleden. Voor de secretaris-generaal is een nogal specifiek profiel uitgetekend: het moet gaan om iemand met een ruime ervaring in de journalistiek en een minimum aan juridische bagage. Hem wacht de taak elke klacht die bij de Raad wordt ingediend zoveel mogelijk via bemiddeling te beslechten. Lukt dit niet onmiddellijk, dan kan de Raad de secretaris-generaal met een extra bemiddelingspoging belasten. Het is pas wanneer geen bevredigend compromis uit de bus komt, dat de Raad voor de Journalistiek over gaat tot een formele beoordeling van de klacht.

Externen

De eigenlijke Raad zal achttien leden omvatten. Het is niet de bedoeling dat zij allemaal samen elke klacht van naadje tot draadje behandelen, wel dat in hun schoot rapporteringscommissies worden aangesteld die de dossiers voorbereiden. De achttien zitjes zullen verdeeld worden onder zes journalisten, zes vertegenwoordigers van mediadirecties (voor een deel zullen dit hoofdredacteuren zijn), en zes "toegevoegde leden die geen beroepsgenoten zijn".

De aanwezigheid van werkgevers in de Raad zal diens slagkracht ongetwijfeld vergroten. Zonder dat de Raad zelf formele sancties kan opleggen, valt het te verwachten dat de mediadirecties sneller bepaalde conclusies zullen trekken uit de oordelen van de Raad dan nu het geval is met de Raad voor Deontologie. Daarbij valt te denken aan zowel positieve als negatieve maatregelen inzake personeelsbeleid.

Voor de toegevoegde leden wordt gedacht aan academici, (ex-) magistraten en andere deskundige derden. De VJ duidt drie toegevoegde leden aan, de mediadirecties doen hetzelfde. Het lijkt geen

twijfel dat deze opname van 'externen' in de Raad zijn geloofwaardigheid duchtig opvoert.

Het belet niet dat de Raad voor de Journalistiek in essentie een puur zelfregulerende instantie is en blijft. De mediasector zelf is inrichtende macht, het structureel kader is een private VZW, de formele basis zijn statuten waaronder de VJ en de Vlaamse mediadirecties hun handtekening zetten. Niemand anders, en a fortiori de overheid niet, heeft een stem in de structurele organisatie en omkadering. Dat heeft de Vlaamse Regering toch niet belet om de VJ reeds in 2001 een subsidie van 2 miljoen BEF toe te kennen voor de financiering van de Raad. Meer: Vlaams Mediaminister Dirk Van Mechelen (VLD) liet verstaan dat een verhoging van deze toelage denkbaar is. Er wordt uitgegaan van een totaal budget van 8 miljoen BEF of 200.000 EURO, waarvan de helft door de VJ (via subsidie) en de andere helft door de mediadirecties wordt ingebracht.

Wat doet de VRT ?

Het voornaamste strijdpunt blijft op dit moment alle audiovisuele media te overtuigen van het nut en de noodzaak van participatie aan de Raad. De VMM engageerde zich formeel, net zoals enkele andere directies van omroepen, agentschappen en productiehuisen. Maar de VRT en de regionale omroepen, verenigd in NORTV, houden voorlopig de boot af.

Hun eerste argument betreft de Vlaamse Geschillenraad, die nu reeds de omroepen controleert op het naleven van de journalistieke deontologie. VJ en Vlaamse uitgevers vroegen daarom aan minister Van Mechelen om de bevoegdheid van de Vlaamse Geschillenraad formeel te beperken tot de toetsing van de politieke neutraliteitsverplichting. In afwachting wordt in de statuten van de Raad voor de Journalistiek een overgangsregeling voor de omroepredacties voorzien.

De VRT-directie verwijst daarnaast naar de deontologische controlemechanismen die reeds binnen de eigen omroep bestaan. Deze zouden bovendien strenger zijn dan wat onder de gangbare beroepsethiek valt. Dit laatste argument overtuigt de VJ en Vlaamse uitgevers niet. Bijkomende beroepsregels op het niveau van een specifieke redactie beletten niet dat er wel degelijk een algemene beroepsethiek in de journalistiek bestaat, die ook door alle redacties in dezelfde mate dient te worden nageleefd.

Geschillenraad geeft Blok gelijk in "Zevende Dag"-dispuut

Jan BACKX

Als in het zondagse VRT-duidingsprogramma "De Zevende Dag" een evaluatie wordt gemaakt van twee jaar paars-groen regeringswerk, en er een geanimeerd debat wordt gevoerd met de oppositie, is het weinig netjes alléén de voorzitters van CVP en VU uit te nodigen. Het Vlaams Blok had ook aan tafel moeten zitten. Blok-voorzitter Frank Vanhecke kreeg zopas gelijk van de "Geschillenraad voor radio en TV". Een primeur, want alle vroegere pijlen die vanuit Blok-hoek op zenders waren afgeschoten, werden uiteindelijk door de Geschillenraad als "onontvankelijk" of "ongegegrond" tot brandhout verwerkt.

In het vorig nummer van "De Journalist" gaven we een overzicht van de recentste nederlagen. Ons blad was nog bij de drukker, toen Blok-mandataris Marijke Dillen in de "commissie Media" van het Vlaams Parlement plots triomfantelijk kon uitpakken met "een lek" uit de Geschillenraad. Haar partijvoorzitter had met zijn klacht het nooit eerder verworven etiket "Gegegrond" in de wacht gesleept. Gevolg: feest in het Blok-kamp en een morele blaam voor de VRT. Of we als vakblad de exacte bewoordingen van de motivering rond het Zevende Dag-dispuut mogen vernemen? Geschillenraad-griffier Marc Chatelet houdt beleefd-kordaat de boot af:

"U moet begrijpen dat de procedure nog loopt. De beslissing van

onze negen raadsleden is inderdaad al wel genomen. Maar ze is nog niet helemaal uitgeschreven. En eens de tekst klaar is, moet alles zorgvuldig worden nagelezen en ondertekend. Sluitstuk is de dag dat we onze beslissing betekenen aan de betrokken partijen. Pas dan mogen wij het dossier en zijn uiteindelijke afloop openbaar maken."

Het lek dat Vlaams Blok-mandataris Marijke Dillen meebracht naar de "commissie Media" hoort dus thuis in de categorie "Voorbarig". En dat is een woord dat iedere journalist die ooit behoorlijk zijn/haar weg heeft gezocht in justitiële middens, mild zal doen glimlachen.

Wij voegen hier nog aan toe dat de Geschillenraad, eens een klacht beoordeeld is als ontvankelijk en gegrond, kan kiezen uit een milde of stengere aanpak. Zij kan het bij die vaststelling laten, zij kan een vermaning geven, zij kan de verplichting opleggen de uitspraak uit te zenden in de vorm en op het ogenblik door hem bepaald, of zij kan - indien een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk wordt vastgesteld - de schorsing voorstellen van het doorgeven van een programma. Alvast deze laatste sanctie zou nog nooit opgelegd zijn ...

Onder embargo

Goed nieuws op onze loonbriefjes straks! Eind september is de spilindex van het Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor Bedienden (ANPCB) overschreden, wat betekent dat de lonen per 1 oktober met 2 procent worden geïndexeerd. En wat zeggen beleefde mensen dan? ●●● De besparingsmaatregelen bij de Regionale Uitgeverijgroep beginnen erg concrete vormen aan te nemen. De multimedieredactie wordt op een laag pitje gedraaid, en daardoor verliezen drie voltijdse medewerkers aan die redactie hun werk. Daarnaast hebben nog vier zelfstandige journalisten van Het Belang van Limburg te horen gekregen dat er volgend jaar voor hen niet genoeg werk meer zal zijn. Bij Gazet van Antwerpen waren eerder dit jaar al een aantal interimcontracten niet verlengd. ●●● En ook bij de regionale omroep TV Limburg verdwijnen er een aantal mensen, in het kader van het besparingsplan waarmee de RUG-bedrijfsleiding de kosten in 2001 met bijna 400 miljoen naar beneden wil krijgen. ●●● En bij Gazet van Antwerpen hebben enkele 'valse zelfstandigen' de afgelopen weken onder naar verluidt ferme druk 'contracten' getekend. Ze kregen de keuze tussen tekenen of hun werk voor de hele RUG-groep verliezen. ●●● Gepensioneerd wieljournalist [Jos Van Landeghem](#) (82) heeft in het Antwerpse Sportpaleis zopas zijn boek 'Onsterfelijke Wereldkampioenen' voorgesteld. Dit boek vertelt over 45 wereldkampioenen die Jos persoonlijk heeft gekend. Het boek heeft een historische waarde en bundelt reportages zoals die tussen 1947 en pakweg 1980 verschenen in Gazet van Antwerpen, Ons Land of Panorama. 'Onsterfelijke Wereldkampioenen' werd uitgegeven bij De Eclonaar en is verkrijgbaar in de boekhandel, of voor collega's ook via een telefoontje naar de auteur zelf. ●●● Van de hand van [Marcel Grauls](#) (HBvL) verscheen zopas 'Mijn naam is haas' bij uitgeverij Van Halewijck. Het boek werd een naslagwerk met meer dan 800 woorden en petites histoires rond bekende en minder bekende eponiemen als bic, toast Melba en Necafé. Het boek telt 422 pagina's en kost 995 Bef. (24,67 euro). ●●● Bij de VUM viel nog voor de eerste concrete plannen bekend zijn 'een eerste slachtoffer van het Pegasusplan' te betreuen. Regiocoördinator [Jos Mestdagh](#) werd met plotse hartkwalen opgenomen in het ziekenhuis. Na een paar dagen op de dienst intensieve zorgen geraakte zijn toestand gestabiliseerd. Jos zou 'geen echte hartaanval' hebben gehad, maar volgens de dokter wel 'een ernstige waarschuwing veroorzaakt door stress' ●●● [Frank Poosen](#) is na het ter ziele gaan World Online opgedoken bij Blik. Zijn aantreden was er naar verluidt een totale verrassing. Wordt hij aangedragen als nieuwe hoofdredacteur in spé? De komst van Poosen was trouwens bij Blik niet de enige verrassing. Na 23 jaar bij De Persgroep en 15 jaar bij Blik, werd eindredacteur [Luc Buelens](#) ontslagen. Hij zou niet meer gepast hebben in de nieuwe Blik-visie. Ook redactiebediende [Els Defauw](#) moest ongeveer gelijktijdig de deur uit. ●●● [Francis Decoster](#), de informatieambtenaar van de Vlaamse overheid, heeft zijn jaarverslag over 2000 uit. Daarin aandacht voor de eerste Vlaamse stappen in de richting van e-government, de ombouw van [www.vlaanderen.be](#) tot een volwaardige portaal-site, de digitale ontsluiting van de Vlaamse infolijn via deze portaal-site, en nog andere opvallende initiatieven op het stuk van de openbaarheid van bestuur. Ook nuttig voor journalisten !

Und bist du nicht willig ...

Klaarblijkelijk is de hoofdredacteur van Het Volk een nederig man, want hij kan zelfs geen badinerende zinspeling verdragen, die hem vergelijkt met de paus van Rome ... (De Journalist, 19.06.2001, p. 10). "Sancte Pater, sic transit gloria mundi", (Heilige Vader, zo vergaat de grootheid der wereld) krijgt de pasgekroonde paus te horen als hij naar het altaar van Sint-Pieter wordt geleid. En ondertussen wordt tot driemaal toe wat henneppluis verbrand. Een waarschuwing dus om geen dikke nek te krijgen

Omdat ik niet graag zou hebben dat ook mijn gratis abonnement op Het Volk (veertig jaar dienst: 1953 - 1993) door Demullier met één pennetrek wordt geschrapt, heb ik dus maar een ander gevleugeld woord uitgekozen, dat in een wereldberoemde ballade door J.W. Goethe in de mond van de "Erkönig" (elfenkoning) wordt gelegd: "Und bist du nicht willig so brauch' ich Gewalt". (Als je niet gewillig bent, dan gebruik ik geweld ...).

Allereerst: ik ben het - zonder enige restrictie - volstrekt, maar dan ook volstrekt eens met élk van de in De Journalist van 25.09.2001 door collega Maurits Standaert ontwikkelde punten ter verduidelijking van zijn in De Journalist nr. 35 verschenen vergelijking van krantenkoppen in Het Volk van "toen" en van "nu". Nota bene: een simpele vergelijking. Wat is daar denigrerend aan ?

Op mijn beurt waag ik dan toch ook maar een paar bedenkingen:

1. In elk exemplaar van Het Volk staat in de dagelijkse colofon: Hoofdredacteur en verantwoordelijke uitgever Luc Demullier. Hij en hij alleen is wettelijk, formeel én feitelijk verantwoordelijk voor elke letter die er in Het Volk verschijnt. Eventuele kritiek - die in het onderhavige geval niets denigrerends had - is dus voor hém bestemd en niét voor "zijn" journalisten. Zij voeren uit wat Demullier hen opdraagt, resp. oplegt. (Uit wat ons hier bezighoudt, blijkt trouwens dat hen dat geraden is ook ! ...)

Zich achter zijn journalisten verbergen is bijgevolg uiterst oncollegiaal.

2. Dagelijks verschijnen er in Het Volk commentaren - af en toe ook van de hand van Demullier zelf - waarin (soms scherpe) kritiek wordt uitgebracht op situaties, instellingen en/of personen. Terecht of onterecht, daar houd ik mij veiligheids-halve buiten. Daarvoor o.m. dienen immers een krant, een tijdschrift - zoals De Journalist - een TV-zender of een radio-omroep.

Maar een gepensioneerd journalist moet zijn bek houden of anders ... ? Voor hem geldt de zo geprezen persvrijheid niet ? Dat Maurits Standaert (net zoals vele andere "bejaarden" zoals ikzelf) tot de succesvolle redactieploeg behoorde die Het Volk in de jaren '70 van de voorbije eeuw naar zijn hoogste oplage ooit voerde (op 2 augustus 1971: 216.617 verkochte exemplaren!), toont aan dat hij en zijn toenmalige collega's wel iets afweten van het maken van verkoopbare kranten, of niet soms ?

(...)

3. Wat helemaal de spuigaten uitloopt, is de schriftelijke verklaring van Demullier aan Maurits Standaert: "dat ik persoonlijk uw gratis abonnement heb laten schrappen (...)". Dat is pure en onvervalste contractbreuk ! Ik daag Demullier uit aan te tonen dat Maurits Standaert een verplichting heeft overtreden, waartoe hij zich had verbonden.

(...)

Ik besluit met nog maar een bekende uitdrukking: "C'est pire qu'un crime, c'est une faute!" ...

H. Jos Wieërs

N 248

O.m. gewezen adj.red.secr. De Nieuwe Gids, chef sportredactie Het Volk, hoofdredacteur Spectator Magazine.

(ingekort door de redactie)

Mijn Week: 'TV-programmatie is méér dan soaps'

Vanaf 14 november zal in alle 386 Super GB's het nagelnieuwe televisieblad 'Mijn Week' gratis meegenomen kunnen worden door heel winkelend Vlaanderen. Het blad zal op 700.000 exemplaren gedrukt worden op de persen van Roularta. Ook de productie van het blad is in handen van de diensten van Rik De Nolf. Newsco Productions, dochterbedrijf van Roularta, tekent voor de redactionele inhoud van het blad. Newsco is gespecialiseerd in bedrijfsuitgaven en sponsored magazines, en maakt o.a. ook het blad voor Inno en E5 Mode. Jenny Van Lerberghe, met 25 jaar trouwe dienst als journaliste bij Roularta, zal vanuit het Roeselaarse hoofdkwartier de redactionele inhoud van 'Mijn Week' coördineren. "Het 'pakket redactie' is niet

zo echt groot. In dat pakket zit het journalistieke werk, ook de layout en de organisatie van de fotografen. We vullen wekelijks veertien bladzijden. Ik doe de redactie. In het begin zullen we vooral met free-lance journalisten werken. De inhoud wordt niet van buitenuit geïnspireerd. Wij beslissen autonoom wat erin komt en wat niet, en hoe het erin komt. Alles is gebaseerd op de TV-programmatie. Daar hoort ook life-style bij, maar even goed een bijdrage over wijn. Ook het journaal is een TV-programma waar we kunnen op inspelen. Televisie is zoveel méér dan soaps.'

'Mijn Week' zal ook in Franstalig België worden uitgegeven en heet daar 'Ma Semaine'. (AD)

Gesprekken op de VUM in gespannen sfeer

Pol Deltour

De gesprekken tussen directie en personeel bij de VUM verlopen onrustig. VVJ en vakbonden menen dat ze tot dusver niet alle informatie krijgen waarop ze in het raam van de wet-Renault aanspraak kunnen maken. Gedelegeerd bestuurder Jo Van Croonenborch van zijn kant reageert kittelorig van zodra de personeelsdelegatie bepaalde bedrijfsopties op de korrel neemt.

Zoals bekend wil de VUM-directie in 2002 voor 600 miljoen BEF besparen. In personeelstermen komt dat neer op 228 afvloeiingen, waaronder een honderdtal van journalisten. Daarbij gaat de directie uit van een verwacht bedrijfsverlies van 392 miljoen BEF voor 2001. De personeelsdelegatie betwist dit cijfer evenwel. De NV VUM omvat naast de eigenlijke krantendivisie immers ook een grafische divisie die operationeel met de kranten verstrengeld is en die winst maakt. Voor de NV VUM wordt het verlies voor 2001 op een stuk minder, te weten 314 miljoen BEF geraamd. Dan gaat het nog niet eens over de cijfers van moedermaatschappij NV VUM Media, maar daar wil de directie zo mogelijk nog minder over horen en praten.

Intussen wordt alsmaar duidelijker dat de geplande afvloeiingsoperatie voor een goed deel zal neer komen op een operatie 'outsourcing'. Met name voor de journalisten van Het Nieuwsblad en Het Volk zal dat het geval zijn. De directie wil daar 77 journalisten bedanken voor bewezen diensten, het merendeel regionale eindredacteuren en fieldredacteuren. Maar tegelijk wordt het budget voor de betaling van freelancers substantieel verhoogd, met om en rond 20 miljoen BEF.

Daarmee gaat de VUM de Persgroep en de RUG achterna, waar de regionale correspondenten al langer met een zelfstandigenstatuut zijn bedacht. Het blijft de vraag of het feitelijk niet om 'valse zelfstandigen'

zal gaan - en of de VUM dan ook niet riskeert om binnen afzienbare tijd door de RSZ en de arbeidsgerechten op de vingers te worden getikt.

Brugpensioen & Co.

Ondertussen houdt het VUM-personeel op de werkvloer de gesprekken angstvallig in de gaten. Vooral 50-plussers zitten met talloze vragen over wat hen te wachten staat. Toch is het - ook voor de personeelsdelegatie - nog te vroeg om informatie te verstrekken over de eindloopbaanregelingen die zullen worden uitgewerkt. Eerst dient de lopende informatie- en consultatieronde te worden afgewerkt, en dat kan gelet op de halstarrige houding van de directie nog een tijdje duren.

Het belet niet dat VVJ en vakbonden ondertussen alle mogelijke uitstapregelingen voor de 'oudere' werknemers in beeld aan het brengen zijn. Volgens de personeelsdelegatie bestaan er wel degelijk alternatieven voor het brugpensioen. Een zeer groot nadeel van dit brugpensioen is dat de betrokkene, die feitelijk het statuut van werkloze heeft, geen professionele arbeid meer kan verrichten. Met alternatieve formules als het halftijds brugpensioen, deeltijdse arbeid en loopbaanonderbreking wordt dit euvel opgevangen. Bovendien zou het bedrijf op die manier langer kunnen profiteren van de ervaring van zijn oudere personeelsleden.

'Teek' niet langer in de rekken

Het maandblad 'Teek' verdwijnt uit de rekken. De stopzetting gebeurt na het novembernummer, en minder dan een jaar na de nieuwe lancering van het blad door uitgeverij De Vrije Pers. Na de mislukking van het vrouwenweekblad Lola is Teek de tweede titel van De Vrije Pers die verdwijnt. Tot zomer 2000 was Teek een uitgave van The Publishing Company. Onder leiding van toenmalig hoofdredacteur Alain Grootaers wilde De Vrije Pers het blad herlanceren en opkrikken tot een leefbare oplage. Teek werd toen gelanceerd als 'maandblad voor de meerwaardezoeker met een hoog rock & roll-gehalte', met veel aandacht voor muziek, film, boeken, tv, mode, games, fotografie en het betere reportage-werk'. Gedelegeerd bestuurder Kris Dekelver stelt nu dat het blad 'last had om de minimale oplage van 15.000 exemplaren te halen'. 'Sommige maanden lukte dit wel, maar het werd ook al omwille van de crisis van langsom moeilijker'. 'Als we die eerste target voor 2001 niet haalden, moesten we het niet blijven proberen. Nu zullen we alle financiële middelen volledig ter beschikking stellen van P-Magazine en Ché. Teek was te moeilijk rendabel te maken.' De drie redactie verantwoordelijken die voor Teek in vaste dienst waren, blijven bij

De Vrije Pers. Geert De Vriese wordt hoofdredacteur van Ché, een vacature waarvoor De Vrije Pers al een tijdje op zoek was naar een geschikte kandidaat. Teek-art director Guido Packolet wordt art director van Ché, een functie die vacant was sedert het vertrek van vorige art director Martin Huisman naar De Morgen. Yurek Onzia zal de coördinatie op zich nemen van een 16-pagina's tellende entertainment-bijlage bij P-Magazine en in een latere fase mogelijk bij Ché. In deze bijlage zal worden ingezoomd op de culturele sterkhouders van Teek, zoals muziek, film, dvd, cyber en video. 'Voor het overige deed Teek vooral een beroep op zelfstandigen, en dan vooral mensen die ook voor onze andere bladen werken', aldus Dekelver. 'Er vallen hier dus helemaal geen sociale kadavers'. Nog door NV Think-Media werd vorige week bekendgemaakt dat de financiering van de landelijke radio 4FM gefinaliseerd werd, en dat de beursgenoteerde mediagroep de verkoop heeft afgerond van haar participatie van 69,75 % in haar vastgoeddivisie DB Invest. 'Met deze verkoop ronden we een transformatieproces af waarbij de pure holding Groep De Beuckelaer werd omgevormd tot Think-Media', aldus een persmededeling. (AD)

Q-Music en 4FM lopen warm voor concurrentiestrijd

Kris Vanderhaegen

Op maandag 12 november start Q-Music als eerste Vlaamse landelijke commerciële radiozender op de FM-band. Ook concurrent 4FM wil voor het einde van het jaar de uitzendingen aanvatten. Beide zenders stomen achter de schermen hun redacties klaar: een stand van zaken.

Bij Q-Music, het nieuwe radiostation van de Vlaamse Media Maatschappij (VMMa), werken een twaalfstal journalisten aan het radionieuws. "We bouwen voort op de ploeg die nu al het radionieuws voor TOPradio en Mango maakt", zegt Piet Deslé, hoofdredacteur van de radionieuwsdienst. "Voor Q-Music werden vier extra mensen aangeworven". De radionieuwsdienst van de VMMa maakt integraal deel uit van de bestaande nieuwsredactie waarmee nauw zal samengewerkt worden. Er worden geen afzonderlijke accreditaties aangevraagd voor de kersverse radioredactie. Zo zal het nieuws op Q-Music niet alleen uit voorgelezen berichten, maar ook uit klankfragmenten bestaan. "Die kunnen we ofwel uit de televisieverslagen wegplukken of zelf telefonische interviews doen", verduidelijkt Deslé. Zelf journalisten uitzenden naar belangrijke gebeurtenissen zit er voorlopig niet in. Q-Music zal geen eigen journalisten naar het parlement of uitslaande branden sturen. "Maar als er een journalist van het televisienieuws ergens aanwezig is, zullen we hem of haar wel vragen om een kort verslag voor het radionieuws te maken. De televisiejournalisten zitten soms nogal krap bij tijd om nog een verslagje voor de radio te maken, daarom zal de radioredactie het vooral bij telefonische interviews houden. Dat is het eenvoudige aan radio maken: je kan heel veel vanop de redactie zelf doen". De vormgeving van het radionieuws is bij Q-Music eenvoudig van opzet. Dagelijks worden er minstens twintig journaals gemaakt die mogelijk aangevuld worden met extra nieuwsflashes. De lengte van de journaals ligt om die reden niet vast. Als er weinig nieuws is, zullen er korte bulletins gemaakt worden en omgekeerd. "Alhoewel de leden van de radionieuwsredactie op de grote redactie zitten, zullen ze het nieuws niet vanop de redactie zelf presenteren. Daarvoor is er in de studio van Q-Music een aparte nieuwscel voorzien van waaruit het nieuws zal gelezen worden. We onderzoeken wel of het technisch mogelijk is om het nieuws vanop de redactie te presenteren, maar zover zijn we nog niet. Een aantal investeringen werd uitgesteld tot er absolute zekerheid over het verkrijgen van de vergunning bestond, vandaar. Maar het kan nog alle kanten op", bevestigt Deslé. Eén kant gaat het zeker niet op: het nieuws van Q-Music zal volledig verschillen van het nieuws dat op TOPradio en Mango gebracht

wordt. "Het nieuws wordt door dezelfde redactie gemaakt, maar de aanpak is verschillend", zegt Deslé. Op TOPradio en Mango wordt het nieuws snedig verpakt in twee minuten tijd, op Q-Music zal het nieuws dus langer kunnen duren. Een ander opmerkelijk verschil met de rest van de redactie is het bestaan van een redactiestatuut voor de radionieuwsdienst.

Volgens het Vlaamse decreet dat landelijke commerciële radiozenders mogelijk maakt moet zo'n zender over een redactiestatuut beschikken. Voor de nieuwsredactie van de VMMa is dat niet het geval, de redactie van Q-Music vormt op dat vlak een eiland. "Of dit de aanzet is voor een redactiestatuut voor de voltallige redactie Deslé in het midden. Voor het antwoord op die vraag verwijst hij naar directeur informatie Klaus Van Isacker. "Maar we beschikken over een stevig personeelsstatuut", besluit hij.

Journalisten op pad

Bij concurrent 4FM werkt de redactie wel stand-alone. Hoofdredacteur Johan Persyn bouwt voort op de bestaande redactie die de nieuwsberichten voor de huidige kabelradio 4FM verzorgt en over een redactiestatuut beschikt. "Die redactie zijn we volop in aantal aan het uitbreiden. Concreet zullen we met een twaalfstal vaste redacteurs werken. We doen ook beroep op zes of zeven free-lancers die ingeschakeld worden als hun medewerkers vereist is. Het worden zeker geen valse zelfstandigen, maar ik denk er bijvoorbeeld aan om hun in te schakelen tijdens het weekend". Op dit ogenblik is de redactie van 4FM nog niet voltallig en maakt de bestaande ploeg de dienst uit. "We zitten volop in een overgangsfase omdat een aantal mensen die straks bij ons in dienst treden, nog in vooropzeggperiode bij hun huidige werkgever zitten, anderen zitten nog volop in opleiding". Anders dan bij Q-Music koestert 4FM ambitieuzere plannen voor de nieuwsdienst. "Wij brengen naast onze journaals ook het magazine 'Achter het Nieuws', dat binnenkort overigens een nieuwe naam krijgt, waarin we bepaalde aspecten van de actualiteit dieper belichten. In tegenstelling tot de redactie van Q-Music doen wij alles zelf. Wij zullen een drietal journalisten op pad sturen die sport, cultuur en politiek vanop het terrein zullen volgen. Zo hebben we een vaste correspondent in de Wetstraat en zijn we geaccrediteerd bij de diverse parlementen. Er zal ook gezocht worden naar buitenlandse correspondenten, we streven naar een correspondent in alle belangrijke landen". 4FM begint volgens Persyn op een bescheiden manier, maar er zal in de toekomst gestaag aan de uitbouw van de redactie gewerkt worden. "Onze plannen zijn ambitieus, maar na 11 september is er niet echt een topperiode op het vlak van reclamewerving aangebroken, vandaar". Over de precieze startdatum houdt Persyn de lippen op elkaar. In eerdere verklaringen luidde het dat 4FM nog voor het eind van het jaar in de ether wil. Persyn heeft nog even tijd om zijn ploeg klaar te stomen.

Foto: VTM

Piet Deslé

Foto: Patrick Holderbeke

Johan Persyn

Hoopvol terug naar Porto Alegre...

Pol Van Mossevelde

Foto: Johan Van Cutsem

„De kwaliteit van de informatie die ze verstrekken, is beneden alle peil. Ofwel beperken ze zich tot het klakkeloos verspreiden van de boodschappen die vooral bedrijven en ook politici de wereld insturen. De meeste massamedia doen zelfs dat niet, ze concentreren zich uitsluitend op het nieuws vlakbij, op emoties, faits divers en snelle, lekkere verhalen. Zo gaan ze voorbij aan wat zich internationaal afspeelt en zeker aan wat de wereld

echt beroert." Zo luidt het oordeel over de media, zoals ik het lees op pagina 239 van „De antwoorden van het antiglobalisme", een kort op de bal spelend boek van Dirk Barrez. De VRT-journalist volgde het eerste Wereld Sociaal Forum in het Braziliaanse Porto Alegre. Van 25 tot 30 januari 2001 was daar een bont allegaartje van zo een twintigduizend mensen uit meer dan honderd landen bijeen om aan te tonen „dat een andere wereld mogelijk was". Een wereld die de neoliberalistische globale economie in vraag stelt en die ijvert voor een herverdeling van de rijkdommen, voor een reorganisatie van de landbouw, voor respect ten overstaan van het leefmilieu, voor democratie en mensenrechten... Op hetzelfde moment werd in Davos het Wereld Economisch Forum gehouden, waar de krijtlijnen van het kapitalisme voor de zoveelste keer scherper werden getekend.

Barrez laat er geen twijfel over bestaan aan welke kant hij staat. In Porto Alegre trok hij onvermoeid van gesprekspartner naar gesprekspartner. Dat waren zowel de vinnige Canadese Naomi Klein - die sinds de publicatie van haar boek „No Logo", een boegbeeld werd van de anti-globalisten - de altijd goedgelumde Italiaans-

Belgische ULB-professor Riccardo Petrella, die een beetje tegen heug en meug tot peetvader van de beweging werd gebombardeerd - als talrijke jongeren en forumgangers van overal op deze wereld.

De auteur legde geduldig vast wat hem werd gezegd, maar geeft bij het weergeven van het genoteerde regelmatig - vaak met een ietwat zelfverzekerd en belerend opgestoken wijsvinger - zijn eigen visie mee. Bij dat alles zorgt hij er voor de huidige internationale gebeurtenissen en recente evoluties zo nauwkeurig mogelijk te situeren in een breed historisch perspectief.

Barrez' boek zet op een heldere en toegankelijke wijze uiteen wat er nu eigenlijk allemaal kwaad bloed zet i.v.m. de neoliberale globalisering en wat - zoals in het handvol bladzijden rond de rol van de media wordt betoogd - op onvoldoende en alleszins onvoldoende „duidende" wijze aan bod komt in geschreven, gesproken en beeldende pers.

Aan de andere kant is de titel een beetje misleidend, of laten we zeggen: te veel belovend. Het antiglobalisme heeft een aantal antwoorden en bewijst dat „een andere wereld mogelijk is". OK. Om die redenen gaat het tweede sociaal forum (januari 2002 in Porto Alegre), overigens onder het hoopvolle thema: „Een andere wereld bouwen".

Maar voorlopig zijn „de antwoorden van het antiglobalisme" alleszins nog onvoldoende. Om die te kunnen geven spreekt de bonte beweging van vakbonden, niet-gouvernementele organisaties, anarchisten, intellectuelen (en ga maar door...), daarenboven nog te weinig met één - en mogen we hopen: gezaghebbende en gerespecteerde - stem.

* „De antwoorden van het antiglobalisme" (Van Seattle tot Porto Alegre) - Dirk Barrez - Globe - 263 blz. - Winkelprijs: 807 Bef (20 Euro).

Klein mannetje maar veel te zeggen...

Wout Pittoors

Foto: Johan Van Cutsem

"Jacques van Ypersele de Strihou uitgebeend" had ook een mooie titel kunnen zijn maar - toegegeven - een boek met het woord "Koning" op de cover doet het altijd wel goed in dit landje, dat barst van de royalisten, zoals blijkt wanneer er koninklijk geboren, gestorven of gehuwd wordt. In "Koning en Onderkoning" (Over de invloed van het Hof en de macht van Jacques van Ypersele de Strihou) zetten de collega's Gui Polspoel en Pol Van Den Driessche een vrij scherpe loep op een figuur die zijn dagen heeft gesleten en nog slijt

(al daagt het pensioen aan de einder) met het hermazen van de Belgische kous telkens die een gaatje begon te vertonen. "Vanyp" zoals tal van bestuurders het wat onopvallende mannetje noemen (en die afkorting was en is blijkbaar niet altijd beminlijk bedoeld) heeft zich voor het grootste deel van zijn leven in de buurt van het Brusselse Warandepark bewogen, eerst als kabinetsmedewerker van een aantal ministers en sinds 1983 als kabinetschef van de Koning. In die laatste functie kon de monarchie zich geen betere, geen meer geslepen of meer onderlegde medewerker dromen.

In het heel dikwijls nog nauwelijks te ontwarren Belgische politieke kluwen (waarbij meer dan eens kritiek op de houding van het Hof in een of andere zaak wordt gehoord) duikt "Vanyp" steevast op als

"reddende" raadgever of "tipgever". Zijn optreden "aan de overzijde" van het Warandepark – immer geschraagd door zijn diepgaande kennis van de Belgische politiek – jaagt meermaals een minister de gordijnen in of zorgt ervoor dat een "ministrabele" meteen zijn streefdoel wat lager moet schroeven. Dat veroorzaakt soms onmin, onvrede en nijdige telefoontjes maar "Vanyp" – die bij de jezuiteten heeft gestudeerd – "kan wat hebben" en heeft inzake zelfcontrole van niemand lessen te krijgen.

Polspoel en Van Den Driessche nemen de lezer mee door het landschap van het Belgisch machtsspel, onderstrepen hier en daar het gewicht dat het Hof in dit spelletje heeft en komen niet zelden bij Jacques van Ypersele de Strihou als trekker aan de touwtjes terecht. Allemaal achter de schermen uiteraard. Zodanig achter de schermen zelfs, dat de bronnen van de auteurs – wanneer ze werkelijk iets pertinents te vertellen hebben – sterk op hun anonimiteit zijn blijven staan. Er worden geen kronen ontbloot, zo gaat dat nu eenmaal en men zou dat jammer kunnen noemen.

Af en toe verdwijnt "Vanyp" enkele pagina's uit beeld om de schrijvers de kans te geven eerst een algemeen beeld van het historisch

gegeven te schetsen, maar dan plots, "he pops up" als een duivel uit een doosje, waarbij de slag om de koop van de Generale Maatschappij en het "afhouden" van overnamekandidaat Carlo De Benedetti (die duidelijk niet paste in het kraam van "Vanyp") het mooiste voorbeeld is.

Het doet deugd een boek te lezen geschreven in zuivere "journalistieke stijl". Af en toe gaan Polspoel en Van Den Driessche wel eens onderuit. Vooral in een passage over het Hof en Sabena. Op blz. 161 leren we dat de nationale luchtvaartmaatschappij tot ongeveer een kwart eeuw geleden jaar in jaar uit winst opleverde. Op pagina 164 verluidd het dat Sabena in 1998 voor het eerst sinds mensheugnis weer winst boekt. Een kennelijke onderschatting van het geheugen is dat wel maar we gaan niet zeveren.

"Koning en Onderkoning" is een aanrader, ook al denkt "Vanyp" daar wellicht anders over.

Gui Polspoel en Pol Van Den Driessche « Koning en Onderkoning » - Uitgeverij Van Halewyk - 278 blz. - Prijs: 798 BEF (19,78€)

Dioxinecrisis legt (laatste) stukje verzuiling pers bloot

Farid El Mabrouk

Vooraf feitelijk en zelden dramatiserend. Op die manier hebben de Vlaamse kranten bericht over de dioxinecrisis. Tot dat besluit komt Hans Depuydt in zijn licentiaatsscriptie « Schandaaljournalistiek. Een inhoudsanalyse van de Vlaamse dagbladers bij het uitbreken van de dioxinecrisis ».

Depuydt wou aan de hand van de berichtgeving ook nagaan of kranten anders verslag uitbrengen over partijen of partijleden die ideologisch bij hen aanleunen. Hij komt niet echt tot verrassende vaststellingen.

Hoewel de conclusie luidt dat in alle onderzochte kranten – De Standaard, De Morgen, de Financieel Economische Tijd en Het Laatste Nieuws – vooral feitelijke artikels te vinden zijn, vond de UG-student communicatiewetenschappen ook bewijzen dat het ontzuilingsproces in de perswereld nog niet helemaal is afgerond. Dat is volgens Depuydt vooral bij De Standaard en Het Laatste Nieuws het geval.

Tijdens de voedselcrisis kwam de CVP in De Standaard minder aan bod dan in andere kranten. Wanneer dat wel het geval was, werd over de partij ook minder negatief geschreven. Toch dient opgemerkt dat de VUM-krant niet strenger was voor de andere regeringspartij, de SP. Toch besluit Depuydt dat er nog een zekere verwantschap bestaat tussen De Standaard en de Vlaamse christendemocraten.

Een analyse van de berichtgeving in Het Laatste Nieuws leert dat de grootste krant van 't land niet zozeer de liberalen in de kijker

plaatst, maar de meerderheidspartijen in vergelijking met andere kranten zwaar op de korrel neemt. Volgens Depuydt "schandaliseert" Het Laatste Nieuws de gebeurtenissen ook meer, door de betrokken ministers Karel Pinxten (landbouw, CVP) en Marcel Colla (volksgezondheid, SP) over de rekel te halen, heel veel lezersbrieven te publiceren en leden van de oppositie een forum te bieden om de gebeurtenissen aan de kaak te stellen.

Over De Morgen – die samen met Het Laatste Nieuws het meest bericht over de crisis – kunnen volgens de auteur geen duidelijke uitspraken worden gedaan, hoewel Depuydt zelf tot de vaststelling komt dat de gewezen socialistische krant over de SP iets minder negatief schrijft.

De groenen – van wie wordt aangenomen dat de gebraden kippen hen door de crisis in de mond vlogen – komen een stuk minder aan bod in de kranten dan men zou kunnen verwachten. De Morgen schrijft het meest over de ecologen.

De FET doet het meest aan feitelijke, objectieve verslaggeving. Toch valt het ook op dat de financieel-economische krant vrij hard is voor de roomsrode regering. Uiteraard besteedt de krant als geen ander aandacht aan de economische gevolgen van de voedselcrisis.

Een geslaagde start als zelfstandige!

U wil een eigen zaak beginnen of een vrij beroep uitoefenen?

Dan weet u natuurlijk graag wat u te wachten staat, hoe uw sociaal statuut in mekaar zit, welke uw rechten en plichten zijn!

Wil u deskundige begeleiding en advies bij de start en de groei van uw zaak?

Wij helpen u graag met de administratieve voorbereiding van uw zelfstandige

beroepsactiviteit en dit nog steeds
**aan de laagste
administratiekosten, 3 %.**

Wil u hierover meer inlichtingen, aarzel dan niet en bel ons vandaag nog!

Fonne Bauwens
hoofd marketing
tel. 03-829 23 82
Sneeuwbeslaan 20
2610 Wilrijk

ACERTA
Sociaal Verzekeringsfonds

U kan ook terecht op een van onze vestigingen

9300 AALST
Gentsestraat 123
tel. 053-21 38 59
fax 053-77 76 12
Hilde Vanderstappen

1160 BRUSSEL
Tervurenlaan 463
tel. 02-773 16 40
fax 02-773 16 03
Kurt Vertenten

3500 HASSELT
Kunstaan 16
tel. 011-24 94 30
fax 011-23 19 71
Paul Holemans

2500 LIER
Gasthuisvest 9
tel. 03-491 84 34
fax 03-491 84 44
Frieda Weyns

8800 ROESELARE
J. v. Arteveldestr. 9A
tel. 051-24 66 27
fax 051-26 08 91
Johan Vandenbroucke

2610 WILRIJK
Sneeuwbeslaan 20
tel. 03-829 23 51
fax 03-829 23 86
Raymond Persoons

9200 DENDERMONDE
Noordlaan 148
tel. 052-21 92 11
fax 052-22 08 82
Dirk De Moor

8500 KORTRIJK
Grote Markt 19
tel. 056-21 93 21
fax 056-21 93 29
Rudy Roussel

2800 MECHELEN
Van Benedenln. 73
tel. 015-40 42 40
fax 015-40 42 41
Jan Poschet

9100 ST.-NIKLAAS
Pleasantstraat 56
tel. 03-780 74 50
fax 03-780 74 49
Pascal Thuy

8000 BRUGGE
Langestraat 21
tel. 050-33 50 28
fax 050-34 61 34
Huub Baert

9000 GENT
F. Laurentplein 17
tel. 09-264 12 20
fax 09-264 12 13
Johan Jongbloet

3000 LEUVEN
Diestsevest 14
tel. 016-24 52 19
fax 016-24 52 40
Stef Van Attenhoven

8400 OOSTENDE
Ieperstraat 10-12
tel. 059-55 26 07
fax 059-55 26 99
Rita De Deyne

2300 TURNHOUT
Patersstraat 100
tel. 014-40 02 50
fax 014-40 02 54
Michel Celis

REGIONALE UITGEVERSGROEP N.V.

toekomstgericht
bedrijven

GAZET VAN ANTWERPEN

n.v. De Vlijt

03-210 02 10

HET BELANG VAN LIMBURG

Concentra Uitgeversmaatschappij n.v.

011-878 111